

Kedves Kertbarátnők, tisztelt Kertbarátok!

2022. évi 22. felhívás

► „A fél ország lefagyhat péntek hajnalban. Néhol – 2, - 4 fokig csökkenhet a hőmérséklet.” Idéztem az Időkép szerda esti előrejelzéséből. A hidegtől felgyorsul a lombhullás, készülhetünk az **őszi lemosó permetezésre**. A készítményekben és a technológiában sem tudok újat mondani. Bemásolom a tavalyi felhívás idevágó bekezdését. „Ekkor még utoljára érdemes felvenni a permetezőgépet. Ősszel a réztartalmú gombaölőket javaslom, melyek gyéríthetik a fás részeken is áttelelő kórokozókat. Ilyenek pl. a varasodás, a monília, a tafrina, a csonthéjasok levélbetegségei, a birs diplokarponos levélbetegsége, a dió gnomóniája, a málna vesszőbetegségei és a baktériumfajok. Tavasszal rügpattanáskor pedig az olajos és a kénes szerek lesznek a főszereplők. De erről majd 2023-ban...

A gyümölcsmúmiák penészpárnáiba, de a mély kéregrepedésekbe sem mindig hatol be a permetlé, még ha az előírt „bőséges lémenyiséggel” végezzük is a kezelést. Ezért még mindig aktuális a több évtizedes jótanács, hogy a fán maradt, rothadó terméseket le kell szedni és a kéregkaparást is jó lenne elvégezni a permetezés előtt. A talaj mikroszervezeteinek a védelme miatt terítsenek fóliát a fák alá, erre csorogjon a rezes permetlé!”

► **A kert**, 1895. évi I. évfolyam 1. számából idézek, A gyümölcsfák bemeszelése fejezetből: „a leggyakoribb fagykárak januáriustól márcziusig állanak be, midőn a nappali hőmérsék anyyira feléleszti, s életre kelti a fák napsütötte oldalát, hogy a nedvkeringés megindul; ha ilyen enyhe téli napok után éjjelre hirtelen fagyok állanak be, ezek a legveszedelmesebbek és legkártékonyabbak a gyümölcsfákra nézve, mert ezek a működésnek indult fanedvével telített sejteket elroncsolják s nagyobb pusztításokat okoznak az állandó egyenletes hidegnél.” Szélsőséges időjárású évekre, évszakokra kell számítanunk, akár az elkövetkező télen is előállhat az, amit több mint száz éve írt le *Moénich Károly*. (A szép szakmai nyelvezete miatt mellékelem is a cikket.) Megrepedhet, fagylécessé alakulhat a gyümölcsfák kérge. Különösen a korán ébredő csonthéjasok vannak veszélyben. 1895-ben a törzsmeszelést ajánlották (lásd melléklet), ami ma is jó megoldás. Már gyárilag előállított **Agromésztej** néven is kapható. A törzsmeszelésről készült egy [rövid videó](#) és a növényvédelmi hatásáról olvashatnak [itt](#).

► A [rózsa diplokarponos levélbetegsége](#) ellen a lehullott és beteg levelek megsemmisítésével védekezhetünk. Ezekben telel át a gomba, mely nedves és hűvös tavaszon akár teljes levélhullást is okozhat.

► A lehullott lomb összeszedése fontos teendőnk lesz. Aki meg tudja teremteni az optimális **komposztálás** feltételeit, az a gyümölcsfák őszi leveleivel együtt a dísznövények pl. a rózsa leveleit is dobja a halomba. Úgy gondolom, hogy a humuszban gazdag komposzt jelentőségét nem kell bizonyítani. Javítja a talaj szerkezetét és vízmegtartó képességét, tápanyagot pótol és olcsóbb mint a vásárolható trágyák. A 60-70 C⁰ belső hőmérsékleten elpusztulnak a gombák és a kártevő állatok is. Gyorsíthatjuk a bomlási folyamatokat ha nitrogén műtrágyát vagy speciális érésgyorsítókat keverünk a levelek közé. Egyre több olyan kísérletről olvastam, mely szerint a zöld diólevél is bekeverhető a halomba, nem okoz csírázásgátlást tavasszal. Egy alapos és ingyenes útmutatót tölthetnek le a [Hermann Ottó Intézet](#) honlapjáról. Innen másoltam ki egy fél mondatot, mely szerint fontos lenne „a helyes szén-nitrogén arány biztosítása, amelyet egy adag barna anyaghoz legalább 3-szor több zöld anyag adagolásával érünk el”. Ha nem vigyázunk erre, akkor komposztálódás nélküli száraz levélhalommal, vagy épp fordítva, bűzösen rothadó, összefüledő zöld növényi masszával találkozhatunk a tartályban hónapokkal később is. Nem könnyű faladat. Nyáron a fűnyírás utáni zöldből, most pedig a száraz falevelekből keletkezik bőségesen. Ínségesebb időkre, drótháló hengerben is tárolhatjuk a száraz faleveleket.

► Egyre több gondot okoznak a **vadak**. Kis túlzással ki lehet jelteni, hogy komoly kerítés nélküli kertekben, nem lehet zöltséget termesztetni és nem érdemes csemetéket ültetni. Még a vadkerítés sem biztosíték a vaddisznók vagy a „magasugró” szarvasok ellen. Az undorító szagú, ízű szerek elriaszthatják a vadakat (egy ideig). 2022-ben pl. a Biosol-vadriasztó, Cervakol Extra, Forester, Geo Vadriasztó, Vadóc K és V, Wam Extra Rosarot engedélyezettek. A napsugarak elbonthatják, az eső lemoshatja ezeket a készítményeket. Ezért a tél folyamán ismételni kell a vadriasztást. Ultrahangos készülékek közül is választhatnak és a kén tartalmú gombaölők szagát sem szeretik. Egy nyári videót is ajánlok a kecses [őzbakról](#) és a csúnya kártételéről.

Budapest, 2022. október 19.

Jó egészséget, jó kertészkedést:

Zsigó György, NMNK

A Hermes ÁFÉSZ üzleteiben a megemlített növényvédő szereket is megvásárolhatják és növényvédelmi szaktanácsot is kaphatnak!

A gyümölcsfák bemeszelése. *A kert*, 1895. évi I. évfolyam 1. számából

A gyümölcsfák tömeges és nagymérvű elpusztulása a fagykarak következtében csak ritkán szokott a tulajdonképeni téli hónapok alatt bekövetkezni, akkor t. i. midőn a hőmérsék mélyen a fagypont alá száll és huzamos ideig tart, ami normális viszonyok közt csak kivételesen fordul elő, — mint pl. az 1880. és 1890-iki rendkívüli szigorú és zord telek alkalmával történt; — a leggyakoribb fagykarak januáriustól márcziusig állanak be, midőn a nappali hőmérsék annyira feléleszti, s életre kelti a fák napsütötte oldalát, hogy a nedvkeringés megindul; ha ilyen enyhe téli napok után éjjelre hirtelen fagyok állanak be, ezek a legveszedelmesebbek és legkártékonyabbak a gyümölcsfákra nézve, mert ezek a működésnek indult fanedvével telített sejteket elroncsolják s nagyobb pusztításokat okoznak az állandó egyenletes hidegnél.

Ezen fagykarak ellensúlyozására és megakadályozására hathatós óvószerrel rendelkezünk a mészben.

Tudjuk ugyanis és természettanilag be-bizonyított tétel az, hogy a fekete, vagy egyáltalán a sötétebb színű tárgyakon a nap sugarai intenzívebben összpontosulnak, mint a világosabb tárgyakon, s ez adja meg magyarázatát annak, hogy a sok helyütt szokásos mészlejjel való bemeszelés a gyümölcsfákat megóvja eme nagyon is érzékeny károktól. Azért is nem lehet eléggé ajánlani, a gyümölcsfáknak mésztejjel való bemázolását.

De ezen egyszerű szerben nemcsak ilyen hathatós óvószeret birunk a fagykarak ellen, hanem ez még más irányban is jótékonyan hat a fákra; alatta ugyanis szép, üde, egészséges és simává lesz a kéreg; a fentebb vázolt oknál fogva nyáron át is védi a fák törzseit a nap égető sugarai ellen; minélfogva az elpárolgás is nagy mértékben ellensúlyoztatik, ami szintén a fák előnyére válik.

Továbbá elpusztítja a fakéreg repedésében menhelyet kereső különféle kártékony rovarok és lepkék álczáit és petéit. Minél fogva a legmelegebben ajánljuk a gyümölcsfák törzseinek, sőt még a vastagabb ágainak is ily mésztejjel, vagyis higitott mésszel való bekenését.

Ezen mésztejbe a rovar-pusztító hatás fokozására ajánlatos még a víz közé hig trágyalevet is keverni, és hogy azt az esőzések lemosása ellen biztosítsuk, még valamelyes enyvvet is keverhetünk hozzá.

Sokan szemsértőnek találják ezen bemeszelést, s ennek ellensúlyozására marhavért, kormot vagy hamut is szoktak bele vegyíteni; de ez nemcsak, hogy felesleges, hanem épenséggel czéltalan és észszerűden, mert ez által ismét csak a fakéregéhez hasonló színű mázt érünk el, a mely a napsugarakat épen úgy összpontosítja magához, mintha a fák törzsei semmivel sem volnának bekenve.

Ismerünk kertészeteket, ahol ezen bemeszelés nyáron át is alkalmazásban van, s nagy örömünkre szolgál constatalhatnunk, hogy ott a fák csak úgy duzzadnak az erőtől és üdeségtől, s a hernyók kártételeit alig ismerik.

Sokan, csakhogy ellenkezési mániájukat kielégíthessék, azt szokták ellenérvül felhozni, hogy ez által a fák transspiratiójának gát vettetik, — ez azonban nem egyéb alaptalan és be nem bizonyítható ráfogásnál.

Moenich Károly

2012. Nagyvárads felé félúton...

2010. Kecskemét, fagyléc